

ชื่อเรื่อง	การประเมินความเสี่ยงของพื้นที่เสี่ยงภัยจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ด้วยเทคนิคพื้นผิวทางสถิติเชิงความน่าจะเป็นในเขตเกษตรชานเมืองพิษณุโลก : กรณีศึกษา ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
ผู้ศึกษาค้นคว้า	เบญจพร จุพันธ์, นัยนา ดอนชัย
ที่ปรึกษา	ร้อยเอก ดร.อนุชิต วงศาโรจน์
ประเภทสารนิพนธ์	ภาคนิพนธ์ วท.บ. ภูมิศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2555
คำสำคัญ	การประเมินความเสี่ยงของพื้นที่ด้วยเทคนิคพื้นผิวทางสถิติ เกษตรกรรมชานเมือง พฤติกรรมการใช้สารเคมี พฤติกรรมก่อนการฉีดพ่นสารเคมี พฤติกรรมขณะการฉีดพ่นสารเคมี พฤติกรรมหลังการฉีดพ่นสารเคมี ระยะเวลาที่ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช จำนวนครั้งในการฉีดพ่นสารเคมี กำจัดศัตรูพืช

บทคัดย่อ

การศึกษาการประเมินความเสี่ยงของพื้นที่เสี่ยงภัยจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ด้วยเทคนิคพื้นผิวทางสถิติเชิงความน่าจะเป็นในเขตเกษตรชานเมืองพิษณุโลก : กรณีศึกษา ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์ 2 ประการสำคัญ คือ 1) ศึกษารูปแบบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรในพื้นที่การศึกษา และ 2) เพื่อสร้างแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชด้วยเทคนิคพื้นผิวทางสถิติแบบพื้นสัมผัสหรือความน่าจะเป็น ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ 1) ระยะเวลาของการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในแต่ละครั้ง 2) จำนวนครั้งของการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชใน 1 ฤดูกาลเพาะปลูก 3) พฤติกรรมการป้องกันของการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช 4) ผลการตรวจเลือดหาสารตกค้างของเกษตรกรในพื้นที่การศึกษา วิเคราะห์ผลการศึกษาดังกล่าวด้วยวิธีการประมาณค่าด้วยเทคนิคพื้นผิวทางสถิติแบบพื้นสัมผัสหรือความน่าจะเป็น เพื่อสร้างแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ผลการศึกษาพบว่า ระดับความเสี่ยงที่เกิดจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช แบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ คือพื้นที่เสี่ยงมากและเสี่ยงน้อย ซึ่งปัจจัยร่วมมีอิทธิพลในการส่งผลให้เป็นพื้นที่เสี่ยงคือ ชนิดของพืชผักที่ปลูกจะมีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในปริมาณที่แตกต่างกัน ซึ่งพบว่า ค่ะน้ำเป็นพืชผักที่มีการใช้สารเคมีในปริมาณที่มากที่สุด แต่ก็มีข้อดี คือ จำนวนครั้งในการฉีดพ่นสารเคมี

กำจัดศัตรูพืช 5-7 ครั้งพบน้อยมาก ส่วนข้อเสีย คือ ใช้เวลาในการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมากกว่า 1 ชั่วโมง ถึง 3 หมู่บ้าน

การศึกษานี้สามารถนำเสนอแผนที่ยกพื้นที่เสี่ยงภัยจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้อย่างชัดเจนใน 2 พื้นที่ คือ พื้นที่ส่วนใหญ่ในหมู่ที่ 10 จะมีความเสี่ยงมากจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช สำหรับพื้นที่ที่มีความเสี่ยงน้อยจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชจะเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ในหมู่ที่ 9 ผลการศึกษาที่สามารถนำเสนอแผนที่ความเสี่ยงได้เช่นนี้ จะมีส่วนช่วยต่อหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดีในการตัดสินใจลงไปดำเนินการด้านสุขภาพอนามัยแก่เกษตรกรในระดับท้องถิ่นที่มีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้อย่างทั่วถึง

ลิขสิทธิ์
ภาควิชาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยนเรศวร